

1927

Zapsal Rud. Merta, říd. uč.

ÚVOD

Ujímám se nesnadného úkolu svěřeného mně obecním zastupitelstvem v sezení dne 8. prosince 1926.

J. ZAHRADNÍČEK, PRVNÍ KRONIKÁŘ ZEMŘEL

Nežli pokusím se zachytiti nemnoho událostí víceméně důležitých, v malé, tiché této vesničce uvážnuvších, stůjž zde vzpomínka na předešlého a prvního obecního kronikáře zemřelého řídícího učitele ve výslužbě Jos. Zahradníčka, zvoleného obecním výborem dle zákona ze dne 30. ledna 1920. Svého úkolu podjal se začátkem roku 1924. Vypsal stručně události od r. 1891 až do r. 1926 včetně. V tomto roce odebral se na odpočinek, zemřel však již roku následujícího dne 19. května 1927 v Pitíně, kamž odešel trávit dny svého odpočinku. Jeho pohřbu zúčastnila se téměř celá obec, všechny školní děti s oběma učiteli a hasičský sbor, jehož byl zakladatelem.

V roce 1921 učil jsem půl roku v Šanově. Netušil jsem – projížděje na kole o prázdninách r. 1921 Rokytnicí do Val. Klobouk – že o pět let později nastoupím místo řídícího učitele ve zdejší obci po 17 letém působení ve školní službě (ve Slavičíně od r. 1909 – 1914, od r. 1914 – 18 ve světové válce na frontě, 1919 – 20 v Rudimově, od ledna do srpna 1921 v Šanově, 1921 – 26 ve Slavičíně – poslední 3 leta na měšťanské škole) a že stanu se jejím kronikářem.

V době mého příchodu – 1. září 1926 – byly starostou obce a členy výboru osoby vyjmenované v událostech v r. 1923.

POLOHA

Rokytnice obklopena jest těsně ze tří stran mírnými návršími, jež zabraňují výhledu ke všem stranám světovým mimo k východu. Na tuto stranu otvírá se údolí směrem k Jestřabí a Štítné s výhledem na kopce nad Bilnicí a Brumovem. Obě tyto obce zakryty jsou zraku mírnými vlnami půdy. Údolím prolétá se nepatrný potůček Rokytenka; vyvěrá nad Šanovem a jen občas – při lijácích a silných deštích chce se vyrovnati jiným mocnějším vodám, zvláště Vláře, s níž u Jestřabí splývá. Velikých škod však nikdy nenatropí.

Řečiště Rokytenky bylo kdysi – jak starší hospodáři pamatují – úplně mělké „bez břehů“; vory přejížděly z jedné strany návsí na druhou přes vodu úplně volně. Časem vyhloubila voda hlubší koryto, překlenuté ve středu vesnice dřevěným mostem postaveným r. 1906. O něco výše proti obchodu Lud. Mudráka vede úzká lávka obnovená na jaře 1927. Na konci vesnice u staré školy jest druhý most. Oba mosty byly strženy povodní v r. 1906 a 1919.

Kopce na straně západní a jižní pokryty jsou mladšími lesy jehličnatými a listnatými, v nichž převládají buky. V katastru obce jsou nejvíc zalesněny - Hájek, Zbytek a Hornánsko, též Vrchové.

Výměra katastru obnáší 813.16 ha, z toho připadá na lesy 294.47 ha, pole, louky a pastviny 518.69 ha, obecní majetek obnáší 108 ha lesa, 19.72 ha pole, 1.45 ha luk a 31.26 ha pastvin.

Podnebí jest dosti příznivé obilninám. Ovoci škodí v posledních letech pozdní mrazy, neboť poloha jest málo chráněna proti severu. Proto daří se málo ořech.

OBYVATELÉ

Celkový počet obydlených stavení jest 110. Stavení jsou kryta vesměs tvrdou krytinou. Dochem jsou pokryty jen menší stavení hospodářská, ale velmi řídká. Většina obydlí jest přízemní, i dvoutřídní škola; pouze dům Vinc. Urbaníka, Jos. Kovaříka, Lud. Mudráka, Leop. Ziemlicha a mlýn Pana Hamalčíka jsou jednopatrové.

OBYVATELÉ – ZAMĚSTNÁNÍ

Obyvatelé jsou zemědělci, dělníci a zvěrokleštiči. Zámožných zemědělců není mnoho. Obdělávají pilně půdu užívající moderních hospodářských strojů a hnojiv umělých. Půda na Rokytensku vzhledem k sousedním Hrádecku jest lepší i úrodnější na obilniny i píce. Někteří hospodáři pěstují i cukrovku. Jsou to: Vrba Čeněk č. 9, Jemelka Jan č. 93, Kužela Ant. č. 19, Argaláš Fr. č. 1, Kužela Fr. č. 13. Zdárné její pěstění vyžadovalo by vak lehčí půdy. Větší měrou provozuje se pícninářství a dobytkařství.

Pšenice se urodilo dosti, za to však už hodně promrzla. Zemáků bylo dosti. Cena pšenice pohybovala se od 240 – 250 Kč, žito 250 – 60, ječmen 170 – 175, oves 140 – 150, brambory 22 – 24 Kč.

Stav dobytka: krav 158, mladého hovězího 91, volů 7, plemenní býci 2, koní 26, koz 27, prasnic 26, jiných prasat 74; psů 62, koček 96, slepic 511, hus 87, kačen 10. Ceny proti loňsku nezměněny.

Dělníci většinou tesaři a zedníci jsou nuceni hledati obživu mimo obec, nejvíce na Slovensku. Z nich jest 24 tesařů, 26 zedníků, zvěrokleštičů jest 14. Do Slavičina dochází za práci denně asi 6 dělníků (do Pivečkovy továrny). Železničních zaměstnanců jest 6.

POMĚRY KULTURNÍ

Obyvatelstvo na venkov dosti uvědomělé. Svědčí o tom odběr novin a časopisů. Odebírá se 16 výtisků Nového Lidu, 20 výt. Dělnických listů, 10 výt. Moravských novin, 20 Svobody. 25 Lidového denníku, pak 5 výt. obrázkového časopisu Rozkvět, méně cenných tiskovin odebírá se málo.

Knihovna na obec poměrně malá. Obecní čítá 95 cenných svazků, knihovna Odboru nár. jednoty má 103 cenné svazky. Čtenářů bylo 68, půjčených svazků 640. V počtu 68 nejsou zahrnuti příslušníci rodin osob knihu vypůjčivších.

Návštěva školy jest v zimě velmi dobrá, v létě jen několik málo jednotlivců zdržuje děti od školy v době polních prací. Náklad na školu jest nesen ochotně a škola obdržívše, čeho nutně potřebuje.

Mládež většinou hraje ráda divadlo, představení jsou četně navštěvována. Silnější činnosti divadelní jest na závalu malé jeviště a malá místnost. Zábav tanečních pořádáno několik. Někdy účinkují při nich místní hudebníci zvaní „serafíni“.

POMĚRY POLITICKÉ

R. 1927 vyznačoval se rušným kvasem politickým a přípravou na obecní volby, jichž 4 letý termín vypršel tohoto roku. Z posledních voleb v r. 1923 vyšla vítězně strana republikánská. V tomto roce se poměry změnily. V obci založena soc. – dem. strana dělnická, jejímž čilému vedení, pořádáním veřejných schůzí (řečnil několikrát legionář soc.-dem. poslanec Jáša) podařilo se získati o jeden obecní mandát více proti straně republikánské. (bližší ve stati obecní volby).

V roce 1927 obnášel

celkový příjem 43 580,12 Kč Obecní účty

celkové vydání 41 417,43 Kč

pohledávky u dlužníků činily 15 981,89 Kč

Náklad na školu obnášel 5 232,70 Kč oproti 3 874,93 Kč v r. 1926

Největší položku ve vydání činil náklad na okresní silnici Rokytnice-Hostětín v obnosu 13 409,94 Kč. Silnice však dohotovena nebyla, ač štěrk a kámen včas byl navozen. Okresní silniční výbor nedal Rokytnici k dispozici válce, ač ve Slavičíně bylo válcováno dvakráte.

UDÁLOSTI

V únoru řádila v obci chřipka, která již v r. 1926 stihla celou Evropu. Onemocnilo více osob dospělých a téměř všichni žáci. Úmrtí z chřipky žádné, škola zavřena nebyla.

6. ledna sehrál republikánský dorost hru: Tak se chytají lišky.

13. března sehrál Odbor Nár. jednoty veselohru T. Brandon, Charleyova teta. Čistý výnos 3 rovně – věnován na školní pomůcky.

5. července uspořádána Nár. jednotou na Horňansku oslava M. J. Husi za účasti hasičského sboru a téměř celé obce. Mládež zazpívala vhodné písně a uč. J. Hájek učinil případný proslov.

16. října konány obecní volby. Kandidátky podala strana republikánská a soc.-dem. strana dělnická. Jiné strany nepodaly kandidátek. Kandidátka soc.-dem. měla čís. 1., republikánská č. 2.

Oprávněných voličů k volbě zapsaných ve voličských seznamech bylo 316, z nich 145 mužů, 171 žena. K volbě dostavilo se 126 mužů, 161 žen, nedostavilo se 19 mužů, 10 žen, úhrnem volilo 287 voličů. Z odevzdaných hlasů byly 4 neplatné, platných 283.

Kandidátka soc.-dem. soustředila 151 hlas, kandidátka republikánská 132 hlasy. Z 15 mandátů obdrželi dělníci 8 mandátů se zbytkem 7 hlasů, zemědělci dodali 7 mandátů se zbytkem 6 hlasů. Námitek proti volbě podáno nebylo.

Za str. dělnickou vysláni do obecního zastupitelstva:

1. Ungermann Rud., tesař č. 49
2. Pindák Vincenc, tesař č. 20
3. Janošík Frant., cementář č. 44

4. Kadlec Jan, trafikant č. 52
5. Argaláš Frant., tesař č. 65
6. Číž Antonín, obuvník č. 94
7. Vrba Bohumil, tesař č. 17
8. Sucháček Štěpán, koželuh č. 59

náhradníci:

Hyžík Jos., zedník č. 8, Dědek Ant., stolař č. 67, Déra Frant., tesař č. 78, Švec Jos., zedník č. 60, Barbořík Jos., tesař č. 107, Hyžík Ant., zedník č. 71, Zahálka Kar., zedník č. 87, Bureš Rud., zedník č. 30, Běhůnek Frant., řezník č. 50, Mentlík Jan, zedník č. 69, Argaláš Jos, obuvník č. 53, Pastorek Klement, stolař č. 75, Hyžík Vinc., zedník č. 6, Hrabina Ant., stát. zaměst. č. 110, Argaláš Alois, dělník č. 99.

Za stranu zemědělců vysláni:

1. Peléšek Antonín, rolník č. 33
2. Kužela Antonín, rolník č. 19
3. Hyžík František, rolník č. 32
4. Goňa Jan, rolník č. 8
5. Kovařík Vinc., mladší, rolník č. 40
6. Urbaník Vincenc, rolník č. 101
7. Peléšek Karel, rolník č. 35

náhradníci:

Vrba Čeněk, rolník č. 39, Škubník Jan, rolník č. 21, Goňa Jan, rolník č. 50, Malaník Boh., rolník č. 15, Jemelka Jan, kovář, Šuráň Jos., rolník č. 38, Kovařík Jos., rolník č. 66, Hamalčík Petr, rolník č. 97, Černíček Jan, rolník č. 103, Urbaník Fr., rolník č. 39, Argaláš Ant., rolník č. 37, Vrba Vratislav, rolník č. 9, Urbaník Jaroslav, rolník č. 39, Argaláš Frant., rolník č. 1.

Po uplynutí lhůty k podání námitek dostavil se k volbě starosty a obecní rady p. rada okr. pol. správy Peduzzi.

Starostou zvolen Fr. Janošík, cementář, náměstkem starosty Rud. Ungermann, tesař, radními Kadlec Jan, Peléšek Ant a Hyžík Fr. č. 32.

Obecní zastupitelstvo jmenovalo členy finanční komise ze sebe Ant. Kuželu, Vinc. Pindáka, Vinc. Urbaníka a Ant. Číže, z občanů navrhlo Argaláše Vinc. č. 3, Zahálku Karla, zedníka a Rud Mertu, říd. Všichni jmenovaní byli mor. zem. výborem potvrzeni.

ZMĚNA V DORUČOVÁNÍ POŠTY

12. listopadu nastala změna v doručování pošty. Od zřízení pošt. úřadu v Hrádku doručována pošta nejprve Divnicím, pak Bohuslavcím, Jestřabí a naposledy v Rokytnici. Při nepříznivém počasí přicházel listonoš, zvláště v době zimní, až po 4 hod. To těžce nesli zdejší živnostníci, neboť pozdní doručování listů působilo jim mnohdy nesnáze. Podána tedy jménem jejich i obce žádost ředitelství pošt, by posel doručoval poštu nejdříve ve zdejší obci. Žádost byla příznivě vyřízena a jména všemi občany vítána, neboť listonoš již před 10 hod je v obci. Za to však Divničané a Bohuslavjané spokojeni nebyli. Žádali, aby pošta byla doručována dle starého způsobu, že prý když to mohlo tak býti 40 let, musí tak i nadále zůstat. Jejich stížnosti však nebylo vyhověno.

ČINNOST KULTURNÍ – PŘEDNÁŠKA

29. listopadu pořádána přednáška se světelnými obrazy „Magistrála – Sibiř“ pro děti i dospělé. Návštěva slušná. Čistý výtěžek 50 Kč věnován obecní knihovně.

4. prosince pořádal odbor Národní jednoty Mikulášskou zábavu s pěkným programem zpěvným a jednoaktovkami. Účast silná, výtěžek 300 Kč věnován obecní knihovně.

ZMĚNY V DRŽEBNOSTI

V r. 1926 vypršela nájemní lhůta velkostatku Wichterlova s nájemcem Jar. Smolinkou, jenž měl pronajat dvůr Hrádek a Rokytnici. Nájemce Smolinka zakoupil zbytkový statek u Břeclavě. Továrník Wichterle pronajal první rok z části pozemky místním hospodářům, z části je obdělával sám. Nabízel veškeré pozemky i s otvorem ke koupi, cenil je však velmi vysoko – 450 000 Kč i s dvorem. Za tuto cenu kupce nenašel, pronajal tedy dvůr opět a nájemcům při postavil jednu světnici při malém dřívějším bytě šafářově ve dvoře. Nájemci švagři Mikoška a Gajdošík z Topolné u Uh. Hradiště platí z měřice první dva roky 50, druhé dva r. 60 a třetí dva roky 70 kg pšenice. Celková výměra pronajatých polí a luk obnáší 190 měřic.

Z panských pozemků v Mezivodí koupili Argaláš Vinc. č. 3 4 měřice, Jan Škubník č. 21. 1 měř., Alf. Šmotek 3 měř. Klim. Pastorek 1 $\frac{3}{4}$ měř., a Fr. Hýbl, hajník, 2 měřice za cenu 3000 Kč za měřici.

Hostinec Leop. Ziemlich přešel pro dluhy v majetek F. Sušila, advokáta v Uh. Hradišti. Majetek Tělupila (č. 70) koupil Šeliga z Jestřabí.

Spolek křesťanských žen a dívek o němž jest řeč v kronice z r. 1926 neprojevil v minulém roce žádnou činnost.

MĚNA OBYV.

Nejstarší ženou v obci jest Šuráňová Kateřina č. 90, dosáhla 94 let. Z mužů jest nejstarším Frant. Bělík, krejčí č. 50, má 78 let. Jos. Hlžík, tesař má též 78 let.

Sňatků bylo 7 (jedna nevěsta do Hrádku, jedna do Lidče, jedna do Prahy, jeden ženich z Bylnice)

Narodilo se 13 dětí (7 chlapců a 6 děvčat)

Zemřela jedna žena ve stáří 32 let (Tělupilova č. 70) a jedno dítě pětiměsíční.

Počasí po celý rok bylo velmi příznivé pro polní práce. Obilí, seno i okopaniny sklizeny velmi pohodlně. Nejnižší teplota pozorována 18. prosince – 26oC.

TATO PAMĚTNÍ KNIHA BYLA VYLOŽENA K VEŘEJNÉMU NAHLÉDNUTÍ VE DNECH 20. ČERVNA A 4. ČERVENCE 1928.